

MALM, MANNE

Du död, var är din udd? : dikter

Bonnier

1942

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
  - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
  - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
  - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

Price
So.
(Per)
0

†

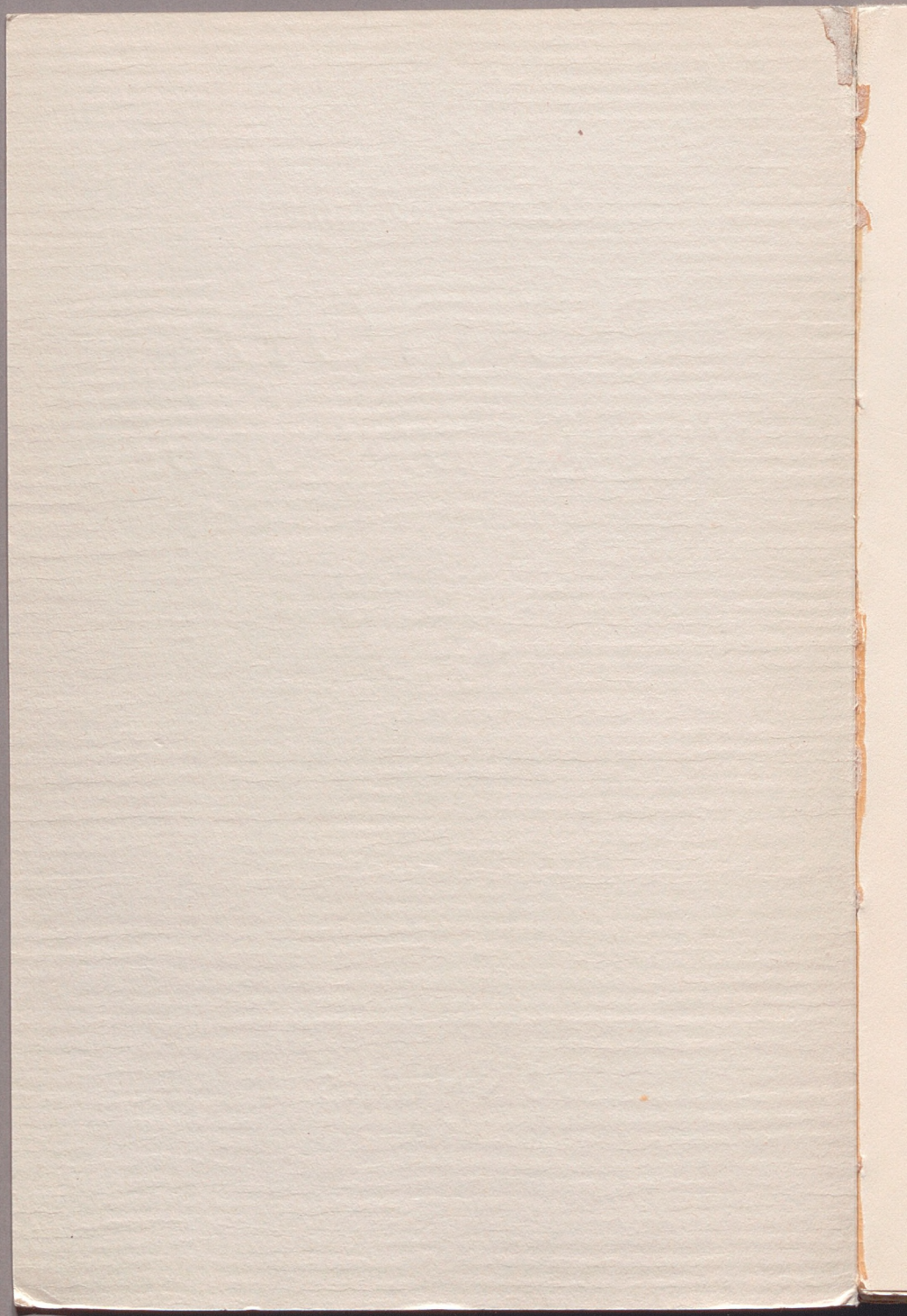
Manne Malm

DU DÖD
VAR ÄR DIN UDD?

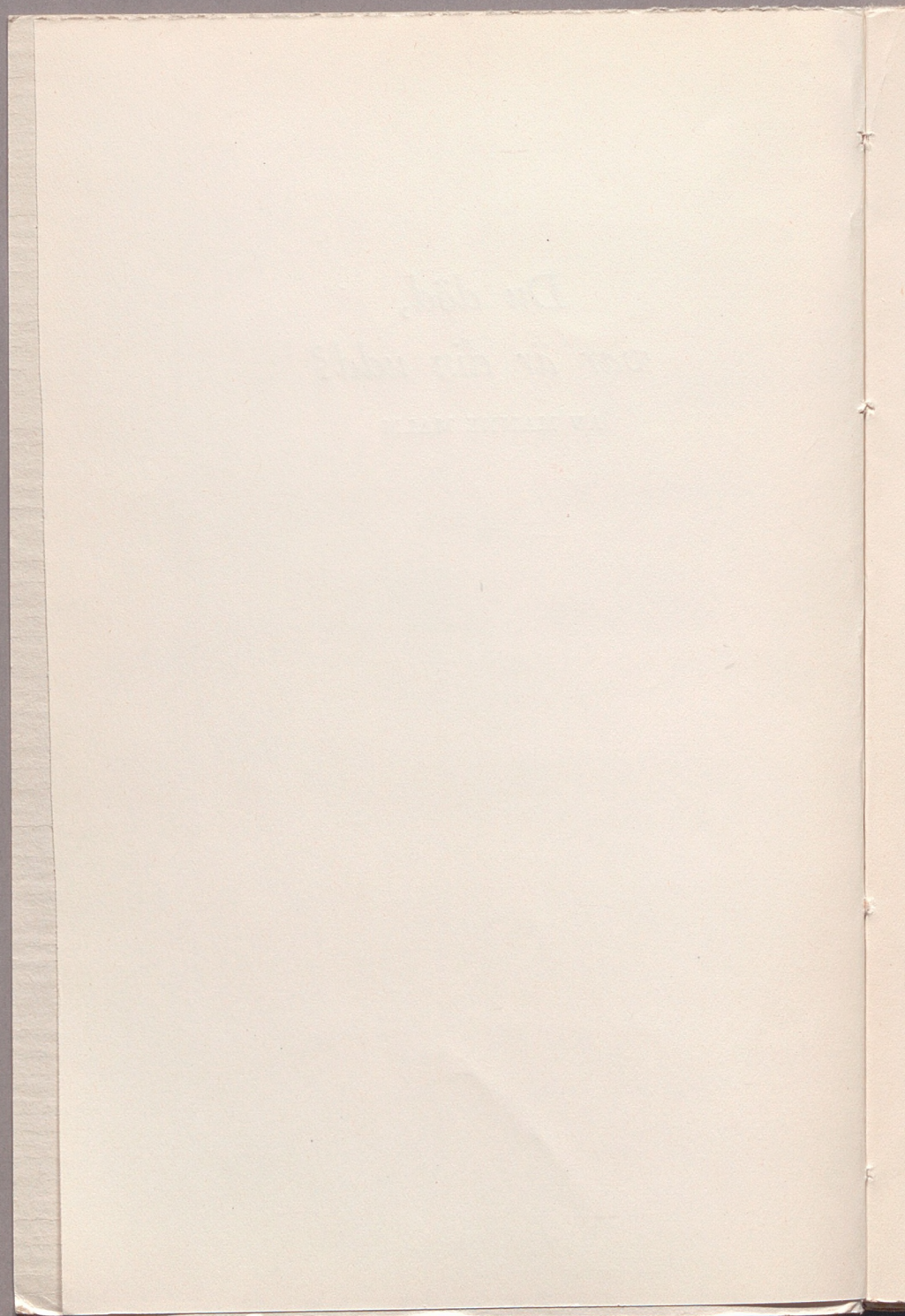
~~~~~

BONNIERS

*Du död,
var är din udd?*

AV MANNE MALM

*Du död,
var är din udd?*

DIKTER AV
Manne Malm

Stockholm

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

Stockholm
Alb. Bonniers boktryckeri

1942

Till min hustru

ELSA

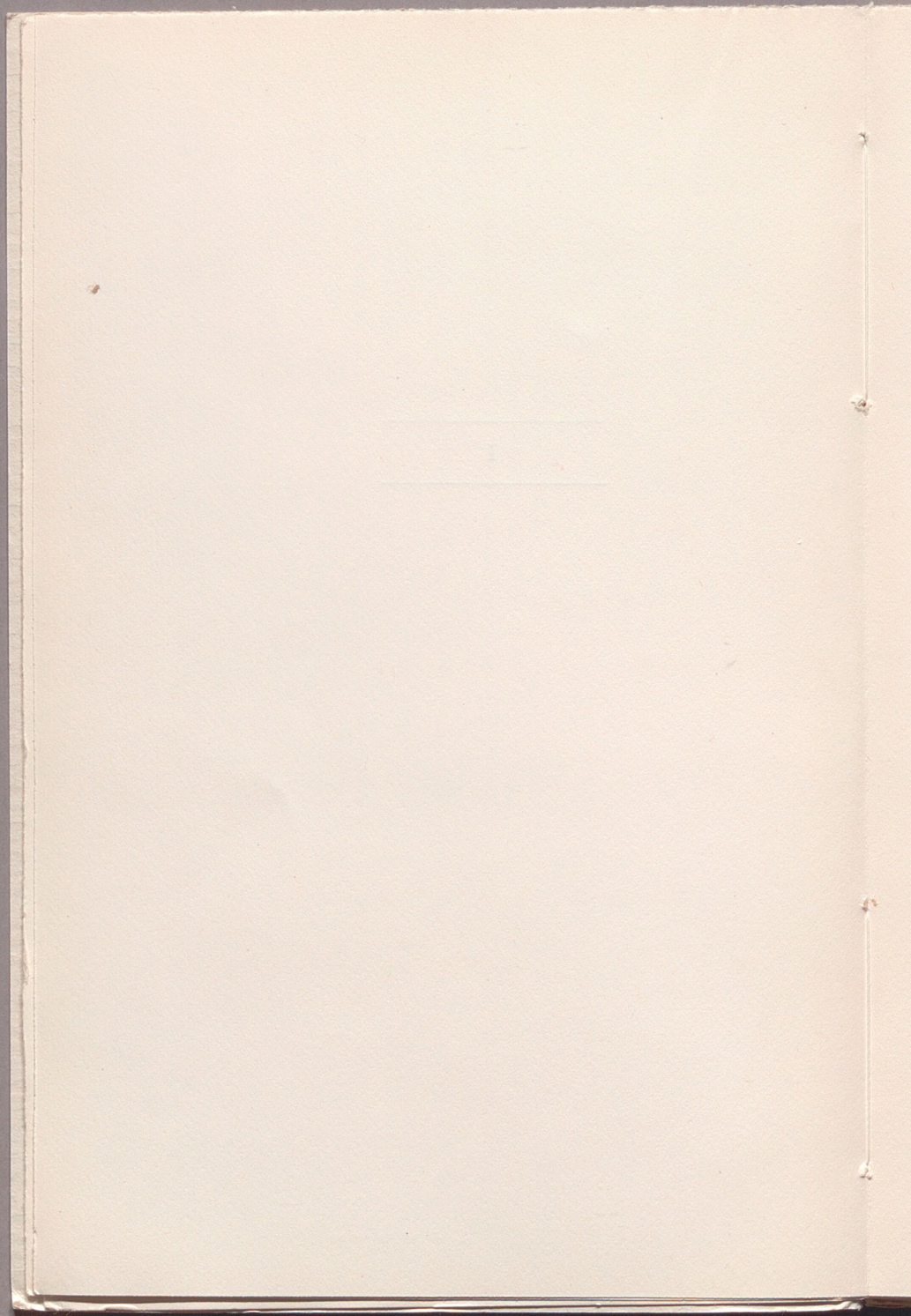
THE NEW YORK

1837

I

Du Död

Du död, var är din udd?
Vid kistan på en flakvagn barnen leka,
fast sorgegråten låter överljudd
och klagorop från fondans fönster eka.
Små barnen leka vid den dödes bår.
Och Döden ser dem leka och förstår.

Du död, var är din udd?
I tvenne dagar gräto mor och dotter
en gråt, som var så överljudd
som gråten blir, när Döden går på slätter.
Nu skratta båda under mandelblom.
Och sorgen dör i livets rikedom.

Du död, var är din udd?
Dör jag, ska vännen min måhända
gråta en gråt så överljudd.
Men livets leende ska återvända.
De döda vila under mörkan grift.
Och de som leva glömma världens skrift.

Motiv från Mallorca.

Jag ger åt tiggare och kung

Dödens monolog

Jag ger åt tiggare och kung
en bädd, där han kan evigt luta sig.
Om tiden blir dig alltför mörk och tung
ska mina starka armar sluta sig
kring dig och ge dig vilans tröst.
Och du ska multna som ett blad en höst.

Si! Bävar du för ont som sker,
kan jag ett skyddsrum's trygghet reda dig.
Kan du blott bittert gråta, då en annan ler,
skall jag försynt och varsamt leda dig
till ron, där ingen dov krevad
har möjlighet att nå din vilostad.

Men vill du leva dina år,
hur kusligt det må bli om kvällarna,
och vill du trotsigt gå i tunga spår,
då skall jag säga gravstenshällarna
att de må vänta än en tid.
En gång ska mina vingar skugga dig.

Jag ger åt fattig och åt rik
en evig vilonatt i gravarna.
Men du, som trotsar mig, blir inte lik
de andra gravstensinnehavarna.
Din kropp skall vila i mitt hägn.
Din själ skall leva kvar i sång och sägn.

Jordvisa

Jag vill till jorden, som jag uppstod ur.
Jag vill ej aska bli i urnans bur.

Ty blir jag ett med jordens svarta stoft
så ger jag kanske någon blommas doft.

Jag kan som ett med jorden, fastän död,
ge någonting av livets varma glöd.

Och blir mitt enkla liv ej känt på pränt,
kan blomman bli ett hemligt monument.

Jag vill till jorden, som jag skapats av.
Och jag vill ha den blomman på min grav.

Två dikter på östgötska

Husesyn

Å Dö'n han bulte på en stängder port.
Å porten han vart öppned å e unger flicka.
"Ge dä j i väg, ditt lee troll, å fort",
skrek flicka te me skrämde blicke.
"Du hoster like svårt varävi vår."
"Ja ä", skrek flicka, "bare tjuge år."
"Sköt om dä j, tös", sa Dö'n mä vänli röst,
"för anners ä ja nog tebaks i höst."

Å Dö'n han geck te näste lille plass.
I sänga lå' en faslit ille sjuker bonne.
Han bare skrek på Dö'n frå' sin madrass.
"Du yrer bare lite å ditt onne",

sa Dö'n å la' si kalle, magre hann
på panna, så att febern strax försvann.
"Ja vänter fäll tess näst ja ä häråt",
sa Dö'n å gnole en begravningslåt.

Å Dö'n geck videre på husesyn.
Uti e stuge hörde han en gamling jämre.
Å Dö'n han rynke sine ögonbryn.
"Ja sir", sa Dö'n, "att du ä mycke sämre.
Nu ä dä bäst att ja tar hann om dä."
Å gubben slöt mä te å jämra säj
å räckte Dö'n si gamle, skrupne hann.
Å fogla sjöng för da'n han va så grann.

Dö'n å sola

Dö'n han sa: "Nu ska ja allt förstöre
allt å liv sôm finns på eran jol.
Växter, fôlk å djur ska ja förgöre.
Allt ska stirre døtt mot våras sol."
Dö'n han satte sä i gång å klampe
över jola, högg å slo å trampe
på varävi plass mä liv.
Dä har Dö'n te tissfördriv.

Han röck ôpp vart trä mä rötter,
kvävde fôlk å trampe sønner hus.
Men si sola sken å Dö'n vart trötter,
han vart trötter utå solas ljus.

”Ja ska sätte mä e stunn å kure.”
Satte sä på brände körkemure.
”Snart så finns dä inget liv.
Dä”, sa Dö’n, ”ä tissfördriv.”

Dö’n han vakne frå’ den lur han tatt sä.
Å han ruse opp mä tunge kliv.
Si, en liten fôgel hade satt sä
på en sten å sjöng e sång om liv.
Mitt i allt dä öde å dä tomme
lyste dä e lita vacker blomme.
Sola hade skapa nye liv.
Dä ä solas tissfördriv.

Där sto’ hus igen, som Dö’n slatt sönnar,
där gick kriter på e klöveräng.
Å på åckra plöjde trygge bönnar
å en spelman knäppte på e sträng.
Dö’n han gick mä trötte steg på jola.
Dö’n han knöt e klolik hann mot sola:
”Skin, ditt lee stycke, men
Dö’n ska snart va här igen.”

Den dubbla döden

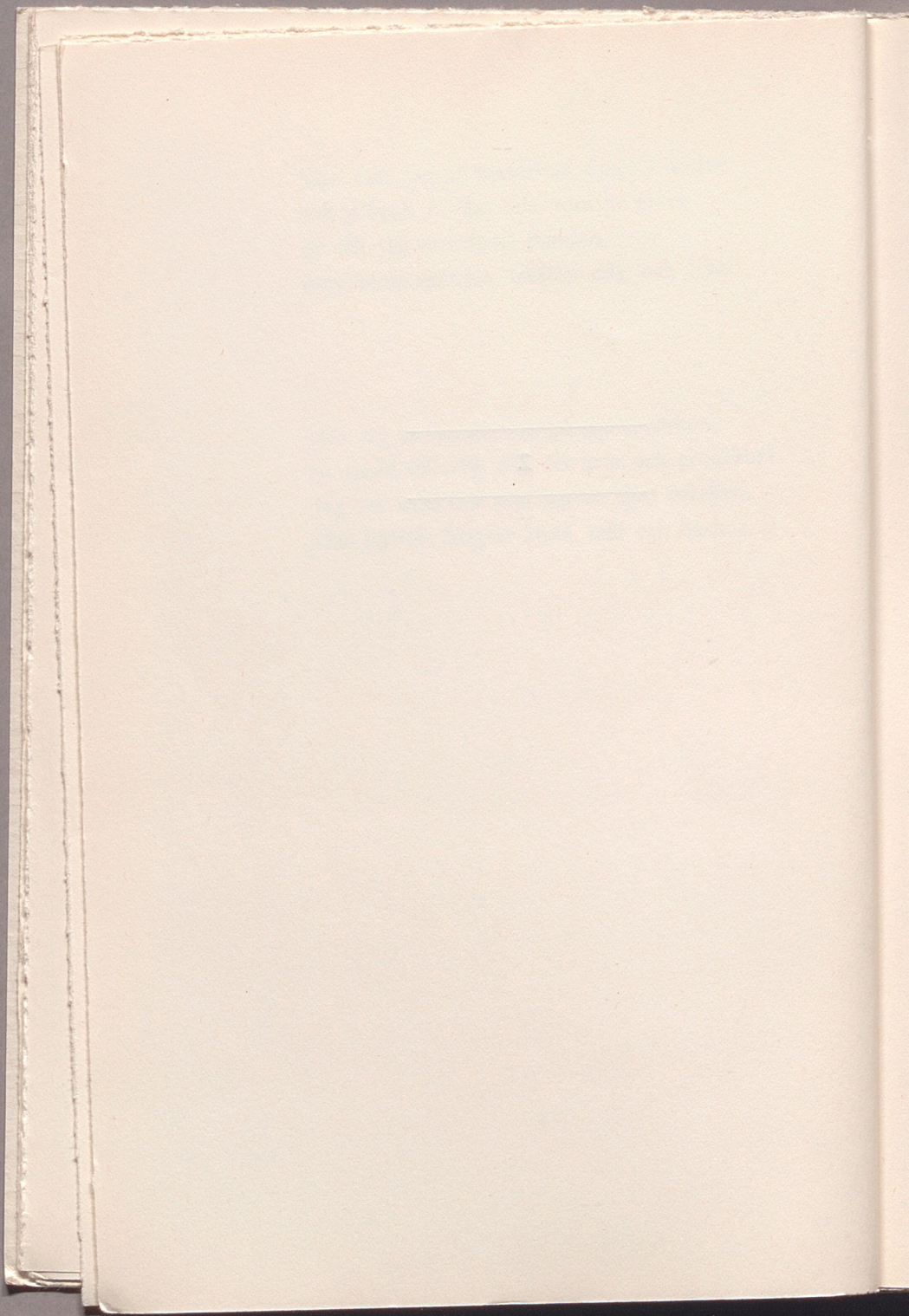
Min rot och stam förintas med mig själv,
när jag förvissnar genom tidens öden.
Och jag skall undergå den dubbla döden
vid resan över gränsens svarta älv.

Mitt blod skall ej i nya ådror rinna,
min ande ej i nya ögon brinna.
Ett bistert arv tycks länka mina öden.
Jag jagas mot den bittra dubbla döden.
Jag skall ej så ett blodets frö.
Och jag skall dö.

Men fast jag är bedrövad djupt i anden
och plågad av det öde, som är givet,
så vill jag inte lossa banden,
som ännu spännas mellan mig och livet.

Har jag en hemlig tro på underverken,
en osedd själsvrå, där det gror och grönskar?
Jag vet mitt öde och jag ser dess märken.
Men hjärtat längtar ändå, tror och önskar.

Längtan hem

Min åtra bor
i fjärran, fjärran världar.
Men den kan inte slå sin rot i dem.
Och därför tror
jag att de bara äro fjärran härdar
för längtan hem.

Fariséen och publikanen

I Jahves eget tempelhus
i alla judars stad,
som strålade i guld och ljus,
stod fariséen och bad.

Nyss kom han från sitt middagsbord,
nu stod han där och kvad,
och mantelen bar bibelord
i sirligt stickad rad.

Han väntade av Herren Gud
ett nådigt välbehag
för det han gjorde enligt bud
i lagen varje dag.

Och där i samma pelarhall
som denne charlatan
gav tempelrummet återskall
från någon publikan.

Han låg där, djupt mot stoftet böjd,
och såg mot marken ned.
Och fariséen log förnöjd
åt syndaren, som kved.

Den stackaren till publikan
var rädd för Mose lag
och trodde, att det var chikan
att ha ett syndigt jag.

Han låg där som ett offerlamm,
som ingen vilja fått.
Han kunde inte ta sin skam
och sona den med gott.

Så stego båda med sitt jolt
ur Herrens tempelhus.
Men ingen trädde ödmjukt stolt
inför Guds ögons ljus.

Till en troende

I din blick, som var så mild och god,
lyste vittnesbördet om din frälsning.
Du var som en fjärran hälsning
från en värld långt bortom jord och blod.

Ändå var den törnbeströdd, din stig.
Jordens makter hade varit njugga.
Intet guldregn lät de dugga
med ett gyllne skimmer över dig.

Och jag tänkte: all min tankes kraft
når ej vägen till din himmel.
Genom världens bråda vimmel
bär den längtan, som ditt hjärta haft.

I din blick, som lyste gott och varmt
lyste vittnesbördet om din frälsning.
Det var som en fjärran hälsning
till en själ, som blickar mörkt och armt.

Efteråt

Ska jag själv bli frälst en gång,
ska jag — tror jag — söka frälsning
hos Armén med bön och sång,
uniform och Jesushälsning.

Jag går dit på svaga ben,
tyngd av dagens gråa tunga,
som ett nummer i Armén,
en bland andra i en klunga.

Himmelsstämning, frid och fröjd,
gråt blir skratt hos den som klagar.
Varje själ blir saligt höjd
över kalla, gråa dagar.

Jag vill bli en fin major.
vittna saligt om Guds rike.
Kanske kan jag bli så stor,
att jag blir generalens like.

Får jag någon frälsningsgrad,
blir jag kanske stark i själen.
För en himmelsk värmegrad
lossnar kanske hela tjälen.

Det är bara så fördömt,
att hur vackert än det låter,
efteråt är allting glömt
och en ensam sate gråter.

Kanske gör vår general
likadant i bönevråna.
Människan är lika skral.
Livet trampar hårt på tårna.

Mänsklighetens rikedom

Låt denna skrälligt gälla hornmusik
ej vara mer än vad den är.
Låt dessa klagande och dova skrik,
som bönhusluftens dimma bär,
blott vad de innerst äro vara:
ett sätt att lindra stundens plåga,
ett sätt att slippa att besvara
för stunden hjärtats svåra fråga.

Låt denna massans dunkla atmosfär
ej vara mer än vad den är.
I groende, i vissnande, i blom
är oviss längtan dock vår rikedom.

Farbror Wallin

(om ett salvationistoriginal)

Han levde alltid helt i Herranom
Och Gud var jämt hans vän.
Och om han stundom fjärran kom
från Gud, kom Gud igen.
Han vandrade den rätta stig.
I lust och ve han styrkte sig
med: "Pris ske Jesus. Halleluja."

Omkring hans stuga stod rabatterna
var sommar ljust i blom.
Tulpan — och rosenskatterna
var Herrens rikedom.

Lobelia och nattviol
var återglansen av Guds sol.
Och farbror sade: "Halleluja."

Hans blickar voro lika lysande
som sol i dunkla vrår.
Och den som mörk och frysande
av gångna kalla år
till farbrors trånga lya gick
blev varm om hjärtat när han fick
ett: "Pris ske Jesus. Halleluja."

Milt som en kvinnas var hans leende
hans väsen mjukt och blitt.
Han var i sitt beteende
en som såg allt i vitt.
Gud hade skapat allting gott.
Det andra var en skugga blott.
Och därför sa han: "Halleluja."

Hans väggar voro tapetserade
med Herrens vittens drag.
På de kanoniserade
hans blick var fäst var dag.
En del av himlen var hans hem.
"En dag ska jag få möta dem.
Pris vare Jesus. Halleluja."

Nu går han väl i örtagårdarna
i himmelskt tidsfördriv.
Men en av griftevårdarna
bär minnet av hans liv.
Ett träkors pryder farbrors grift,
ett kors med denna enkla skrift:
"Pris vare Jesus, Halleluja."

Världskometen

Se, detta är kometens avgrundstid.
Nu kommer den, den stora världskometen.
Den ruskar sovarn ur hans soffas frid.
Kometen tänker gasa mänskligheten.

Den dyker upp ur rymdens svarta rum.
Och den bär fasans tid på sina vingar.
Dess svans är en parabel lång och krum.
Den korsar stjärnors och planeters ringar.

Det är den stora världskometens stund.
Och skrämda huka vi och glömma målen.
Och även riken skälva i sin grund
och darra inför undergångssymbolen.

Här står vår gamla tros symbol — en dôme.
Den sträcker spiran djärvt emot kometen.
Den tar sin risk, fast ingen astronom
exakt förmår bedöma farligheten,

men om den dômen störtar med ett dån,
när världskometen plötsligt rör på svansen
och vi vid detta svarta helgerån
ej tappa modet eller mista sansen,

men bära inom oss dess rymsymbol,
när vi gå ner i våra katakomber,
då är vår tro ett evigt skydd av stål,
ett skyddsrum mot ett regn av tunga bomber.

Det är kometens bistra ofärdsår.
På sina vingar bär den fasans stunder.
Men den som trofast vakt kring Riket slår,
skall evigt leva om han än går under.

Den enda allmänneliga kyrkan

Det finns inte någon annan kyrka
och ingen annan samfundskropp än den,
där du i ensamhet kan undfå styrka,
där du och Gud i okändhet bli en.

Das erste allgemeine Buch

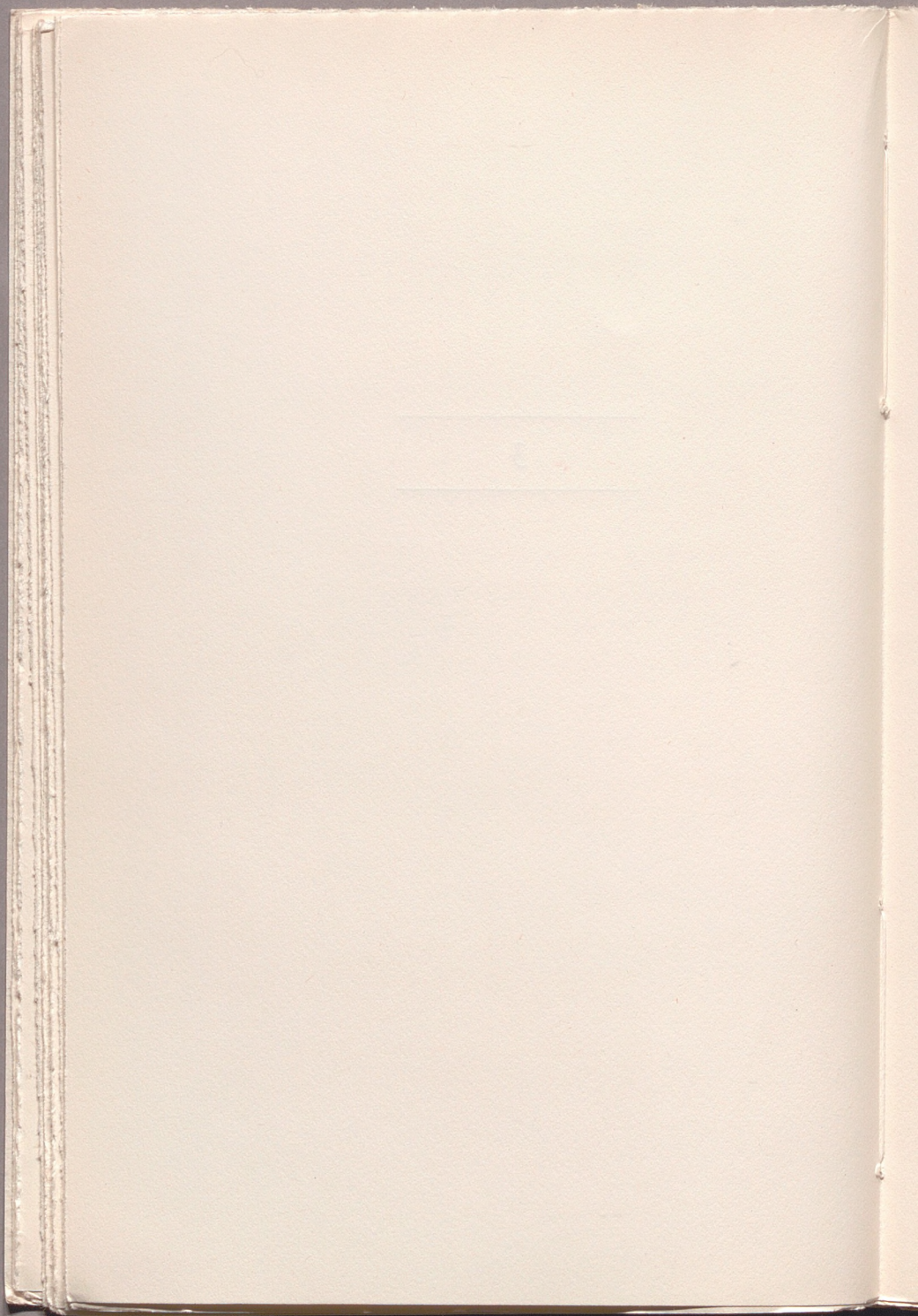
Das erste allgemeine Buch
des ersten allgemeinen Buches
des ersten allgemeinen Buches
des ersten allgemeinen Buches

Das zweite allgemeine Buch

Das zweite allgemeine Buch
des zweiten allgemeinen Buches
des zweiten allgemeinen Buches
des zweiten allgemeinen Buches
des zweiten allgemeinen Buches
des zweiten allgemeinen Buches

Das dritte allgemeine Buch
des dritten allgemeinen Buches
des dritten allgemeinen Buches
des dritten allgemeinen Buches
des dritten allgemeinen Buches

Kärleksvisa i hård tid

En gång skall tiden dina ögon matta
liksom den dämpar alla starka ljus.
Och blott i minnet skall jag kunna fatta
den döda glädjen och mitt sinnes rus.

Det som är fast och skönt som svällda knoppar
bakom en slöja, vävd av sidentråd,
skall tvina samman för den tid, som droppar
förfrätande på livets fina våd.

Förvisso skola dina späda händer,
och deras ådernät bli spöklikt blått.
Ditt leende skall strama över tänder,
som mist den pärlglans, som de en gång fått.

Jag tvinar själv lik allt, som skall försvinna.
Men allt är ingenting. Så måste ske.
Men se det vardande i våld förbrinna,
det är min oro och mitt hjärtas ve.

Räck mig din hand i tidens svåra vända.
Jag längtar inte till din fågring blott.
Jag åtrår hos dig det som skall bestånda
som liv och värme, sedan allt förgått.

Blicken

När din blick som allra varmast
sluter min i sig.

Ljus blir allt, som varit armast,
mörkast inom mig.

Jag blir vattnets blanka skiva
och jag speglar allt,
björkarna och moln, som driva,
allt som växlar tusenfalt.

Blad, som darra under fläktar,
speglade i djupet bo.

Allt, som någon oro jäktar,
återspeglas under ro.

När din blick blir bräckt av döden
som ett dyrbart krus,
skall jag bara bli som glöden,
ännu het men utan ljus.

Skogens dova susning bara
kring den grav du vilar i,
mörka moln, som rolöst fara
för en nattvinds melodi.
Jag får skuggans hamn i tomma,
övergivna slottsgemak,
och jag sluter som en blomma
kronan under mörkrets tak.

En luffares kärleksvisa

En älskar en flicka från Bettna
en annan en flicka från Los,
en annan, så snart han har sett'na,
all Roslagens fagraste ros.
Och alla så känna de lättnad
och trivsel och hemtrevlig mätnad
hos flickor på olika platser.
De glömma sin vardags strapatser
hos flickor, som sade till dem:
Ja, låtom oss skapa ett hem.

Jag älskar en flicka från Bettna,
jag älskar en flicka från Ny,
jag älskar, så snart jag har sett'na,
en flicka från Riala by.
Jag längtar ändå från dem alla.

När skuggorna tätna och falla
förlängda och gömma det ljusa
jag hör i mitt hjärta det brusa:
Jag älskar dem varmt men ändå,
jag flyr mot en blick i det blå.

Jag älskar en flicka från Bettna
men ringlande vägars strapats
den drar mig, så snart jag har sett'na,
mot fjärran hägrande plats.

Jag kan inte känna mig hemma
i stugvrårnas soffa och emma.

Jag kan inte känna den lättnad
som dagakarln har i sin mättnad.

Jag måste försvinna, jag går
mot något jag inte förstår.

Kanhända

Jag önskar inte få ditt ja.
Då kunde jag dessvärre
bli slav och du min herre.
Den risken vill jag inte ta.

Ge mej ej heller kallt ditt nej.
Då bruste alla drömmar,
där längtan till dej strömmar.
Och mörkret slöte sej kring mej.

Men ge åt mej ditt konterfej
och skriv på det: kanhända.
Då ska jag återvända
i tankar och i ord till dej.

Dockan

Får jag titta in ett ögonblick i dina
vackra blåa ögon, lilla vän?
Får jag krama om din hand med mina,
under det jag dröjer hos dig än?

Tack, det räcker! I det granna iristinget
fanns det inte någonting att se,
dina vackra vita händer hade inget,
absolut ej någonting att ge.

Tack, nu räcker det! Men nästa gång jag möter
dig ska jag bete mig mer formellt,
inte göra någonting som stöter,
bara se på dig, ironiskt snällt.

Äktenskap

Varför var det som ni hunno
denna skenbart trygga hamn?
Varför var det som ni brunno
självuppgivna famn mot famn?

Och vad var det som ni funno?
När det där, det där var gjort,
alla drömmarna försvunno.
De som gjorde allting stort.

Är och månader förrunno
i en snabbt förbrunnen rad.
Men vad var det som ni funno?
Och vad sökte ni? Ja, vad?

Dialog

”Säj, är jag den enda, den enda för dej?”
sa kvinnan till mannen vid härden.
”Visst är du den enda, den enda för mej,
men inte det enda i världen.”

”Då finns det en annan du döljer för mej”,
sa kvinnan och grep om hans händer.
Han sade med blicken i lågorna: ”Nej.
Jag längtar till osedda länder.”

”Då är jag ju inte ett jota för dej.
Du drömmer att resa till andra.”
”Jag vill bara sitta i länstoln för mej
och stum låta tankarna vandra.

Då öppna sej disiga vidder i ljus
och broar till osedda länder.”

Hon sa: ”Ja, men jag måste sköta mitt hus.
Du sitter med dåsande händer.”

Och mannen han satt i sin länstol och tank
på dikten, tekniken och färgen.

Och kvinnan hon putsade diskbänken blank
och kitteln fri ifrån ärgen.

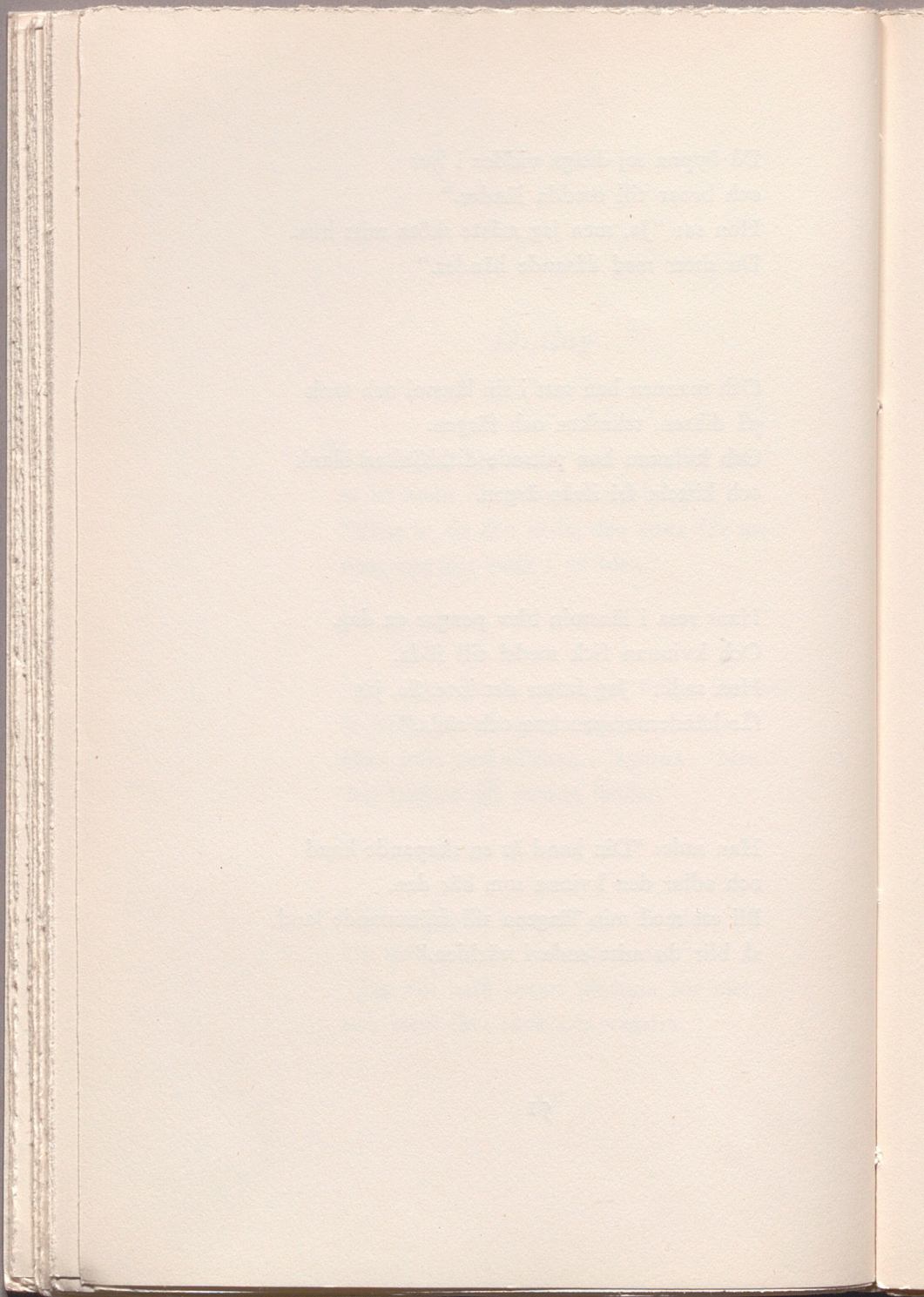
Hans resa i länstoln blev pengar en dag.

Och kvinnan fick medel till föda.

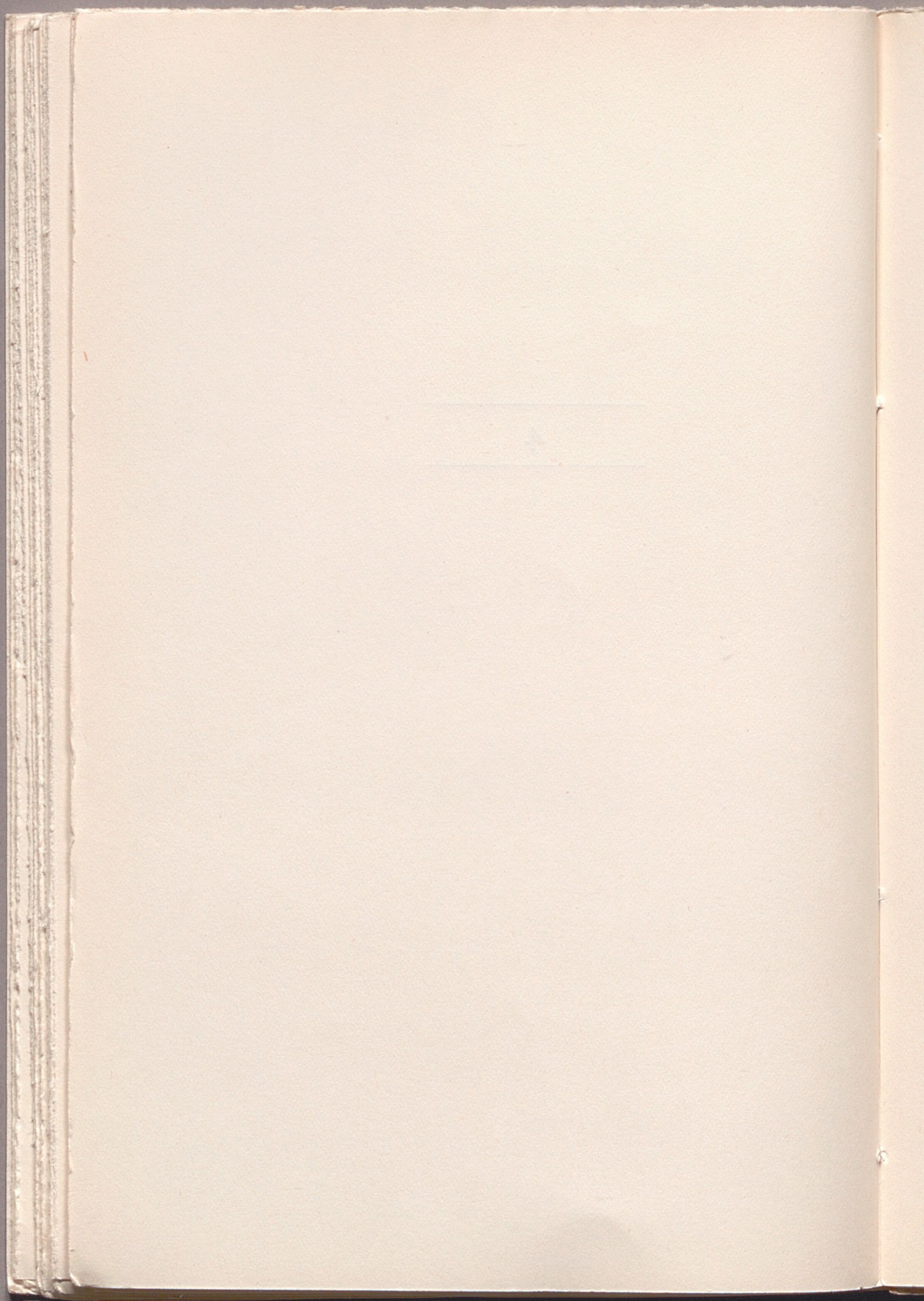
Hon sade: ”Jag fattar det inte. Se, jag
får händerna spruckna och röda.”

Han sade: ”Din hand är en skapande hand
och adlar den kvinna som bär den.

Bli ett med min längtan till främmande land,
så blir du mitt enda i världen.”

Det förlorade nuet

Jag ser en glimt av Nuets ljusa rike,
dess blåa rymd och kraft och harmoni.
Men jag har aldrig varit deras like,
som en gång slogo sina rötter i
den starka myllans must i Nuets rike.

Min egen rot har sugit kraftlös föda
ur detta förr, som hastigt drog förbi.
All kraft försvann med år, som äro döda,
i det förflutnas bleka drömmeri.
Nu skymtar jag hur Nuets sol kan flöda.

Som underverk, som en gång skulle hända,
såg jag det kommande i dunkel dröm.
Men skräck blev sedan det i drömmen kända.
Och kraft försvann med någon hemlig ström.
För sent fick Nuet mina ögon blända.

Men sol och jord i detta rike dana
det stora och det hela med sin kraft.
Det är den värld, som kallas den spontana.
Men jag skall aldrig fyllas av dess saft.
Mot Förr och Sedan skall jag alltid spana.

Kampen för tillvaron

T räng dig
fram så långt, som du förmår
över gamla eller nya spår.

Kläng dig
fast vid var etapp du går
till det mål du aldrig når.

Sväng dig
inte undan. Ödet spår
varje liv en enda vår.

Spräng dig
om det annars inte går.
Fattighuset återstår.

Häng dig
när du ensam, slagen står
dömd till skuggliv år för år.

Träng dig
fram så långt som du förmår
över gamla eller nya spår.

Midsommarnatt

Har du ej vakat, vaka denna gång
då äntligen det ljusa kulminerar.
Snart samlas skuggors här och den marscherar
tills natten åter bliver tung och lång.
Så dansa denna enda natt,
ifall du inte dansat förr.
Och ställ på gavel hjärtats dörr
och skratta hjärtats goda skratt.

En enda fattig gång är natten själv
en tunn och genomskinlig skugga bara.
Och ljuset flyter som en gyllne älv,
där bara svarta skuggor snart ska vara.

Så dansa denna enda natt,
ifall du inte dansat förr,
Och ställ på gavel hjärtats dörr
och skratta hjärtats goda skratt.

En gång ska natten åter varda lång.
Och mörkrets välde ruva tungt kring landen.
Men den som gömmer vad han sett i anden
ska mitt i mörkret minnas ljusets sång.
Så dansa denna enda natt.
Du dansar kanske aldrig mer.
Le mot det under som du ser.
Snart tystas kanske alla skratt.

Lappskomakaren

Stig in till denne enkle man
som pliggar sulor i sin låga hydda.
Då skall du se hur enkelt han
får alla tidens svåra gåtor tydda.
Hans pliggar nitas som en dans
ibland till snusets eller kaffets krydda.
Han tror på Något någonstans.
Och detta Något skall hans kyffe skydda.

Stig in till denne mästerman
när vägens tunga sargat skor och fötter.
Han lästar. Sedan pliggar han.
Han är så trygg som träd på djupa rötter.

Han pliggar både sko och själ.
Han knäcker alla gåtors hårda nötter.
Och har du en Akilleshäl
så skall hans sulning skydda dina fötter.

Och säger du: Säg, finns det alls
förnuftig mening här i världen, mäster?
Så svarar han perplex: Vafalls?
Jo, pligga nötta skor och prova läster.
Och när du lämnar denne man
som en bland andra anonyma gäster,
du vandrar lätt och säger: Han
har sett de vises sten bland pligg och läster.

Stenhjärta

Stortrollet Stenhjärta smyger omkring.
Han tittar med elaka, hungriga blickar,
söker små röda och brinnande ting,
vart hjärta som hamrar och tickar.
Stenhjärta lever på hjärtana blott,
på hjärtan som brinner av lycka och smärta.
Självt har han bara ett stenhjärta fått
och inte ett levande hjärta.

Ser han en blick som är vänlig och god,
så brinner hans hungriga öga av lystnad,
Stenhjärta längtar till människoblod,
han smyger sig på det i tystnad.

Varsnar du inte hans smygande gång,
så tar han ditt hjärta i plågande nätter.
Där det har sjungit en levande sång
i stället en stenbit han sätter.

Mister du hjärtat, du känner det ej.
Hur skulle du det med en stenbit till hjärta?
Ser du i spegeln på ditt konterfej
du känner ej lycka och smärta.
Själv blir du Stenhjärta, smyger omkring
med hungriga, hårda, förstenade blickar.
Stenhjärta frossar på röda små ting —
vart hjärta som bultar och tickar.

Ingen är så stor

Ingen är så stor, så stor
att han inte ensam kan bli liten.
Mycken, mycken ångest bor
i den finaste habiten.
Han som sitter på en tron
är kanhända fattighjon.

Ingen är så fin, så fin,
att han inte gömmer smuts inunder.
Mången respektabel min
döljer många onda stunder.
Och en skenbart vänlig hand
slungar en granat ibland.

Ingen är så rik, så rik,
att han ej kan svettas blod bland pengar.
Men i glömskans himmelrik
drömma statare och drängar.
Det finns ingen likhet i
vars och ens fotografi.

Det brustna

Det arv och öde — som det kallas — splittrat
kan aldrig lappas hop och bliva helat.
Det spegelglas, där hel sol skulle glittrat,
skall alltid vara sprucket, vara delat.

Och om det också lappas hop med klister,
helt syns det blott, när skuggorna förlängas.
Sol skärper allt det sprucknas tusen brister
och alla sprickor klart i dagern trängas.

Men varje del kan ändå reflektera
glimtar av ljus, där unga vårar spela.
Det rymmes i det splittrade långt mera
av kärlek till ett helt än hos det hela.

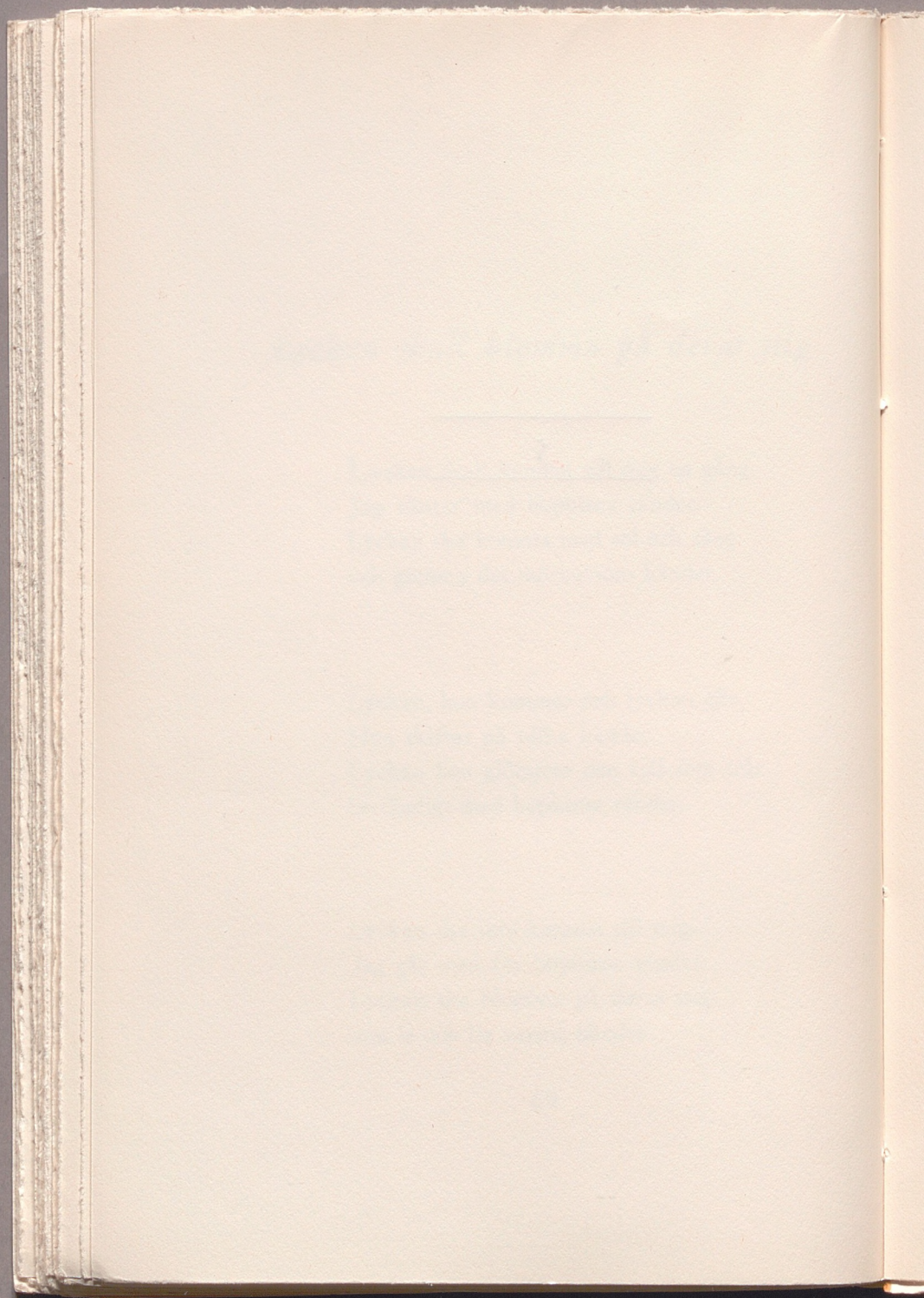
Lyckan skall blomma på deras stig

Lyckan skall komma till mig en gång.
Jag väntar med hopbitna tänder.
Lyckan ska komma med sol och sång
och gömma det mörka som händer.

Lyckan, hon kommer och lyckan går.
Hon skiftas på olika händer.
Lyckan hon glömmer den själ som trår
beständigt med hopbitna tänder.

Lyckan ska inte komma till mig.
Jag går med för hopbitna tänder.
Lyckan ska blomma på deras stig,
som le och ha varma händer.

Lek med dina tennsoldater

Lek med dina tennsoldater.
Jag kan ej förbjuda dig.
Slunga dina ärtgranater
och förklara gärna krig.
Bli en general en dag,
som kan segra i ett nederlag.

Lek med dina tennsoldater,
ifall leken roar dig.
Men mot människor och stater
får du ej förklara krig.
Skottmål för din ärtkanon
får ej bli en människonation.

Lek med dina tennsoldater.
Skjut en fästning till ett såll.
Andens värld har onda stater,
där det bor så fula troll:
Avund, Våld och Völd och Hat.
Skjut på dem som brav soldat.

Enen och granen

Där stod en jättegran och bredvid den en en.
De stodo där i stiltje och när stormen ven.

Och granens krona steg mot himlens sky med hot.
Men enen växte tyst och envist vid dess rot.

Då svepte granen med en gren i vredesmod
den lilla enens krona, som i skuggan stod.

”Försvinn från denna plats”, ljöd granens bistra ord.
”Du trampar mina rötter, suger ur min jord.”

Men enen svarade: "Här föddes jag som frö.
Här är min rot, här vill jag leva för att dö.

Hur kan jag hota dig? Det är ju ändå jag,
som måste kämpa för en fattig sav var dag."

Då sade granen: "Busken vågar hota mig.
Men genom mina grenars skugga skall jag kväva
dig."

"En vårlig vind, som blåser, rör din tyngsta gren,
då får jag för en kort sekund se solens sken.

Och", lade enen till, "ju högre du dig ger,
dess mer bli dina grenar döda djupast ner."

Då skälvde granens topp i vredgat raseri.
Men trygg stod enen kvar och tänkte så förbli.

I samma båt

Det var en båt. I den satt många män.
Och havets dödssång dånade kring den.

Den drev på våg, som välvde skummigt vit.
Och stormen krängde båten hit och dit.

En krängning slängde någon över bord.
Och skummet rök och stormen tjöt från nord.

Då ljud ett rop till den som närmast stod
den man som kämpade mot dödens flod.

”Släng ut en tross till den som är din bror.
Vi ska slå back med årorna, vi ror.”

Men mannen tvekade med skräck i blick.
Och havet tjöt av fröjd — minuten gick.

Det var en båt. I den satt många män.
Och havets dödssång dånade kring den.

En våg vrok den som tvekat överbord.
Och havet tjöt av fröjd i storm från nord.

Med bistert sluten mun satt båtens män.
De rodde. Lever de, så ror de än.

Plogen och kanonen

Et**t** batteri höll rast invid en bondes lada.
Den hade skjutits sönder av en luftarmada.

En gammal plog låg rostig invid vägens dike.
Den var en stum protest från jordens ödda rike.

Men en kanon, vars gap var 15 centimeter,
höll jättegapet riktat stolt mot rymdens eter.

Han såg på plogen, där han låg i sitt elände.
Han sade: "Stackars plog, din tid har gått till ände."

Jag är förmer, jag plöjer fåror utan like.
Jag plöjer vägen för ett stolt och mäktigt rike.

Nu skall jag vidare till o:et i Bellona.
Lyss, plog, så får du höra hur min röst kan dåna."

Men plogen teg och ryste i det nötta stålet.
Och batteriet for till det bestämda målet.

Det blev helt plötsligt tyst vid fronten i Bellona.
Och plogen hörde batteriet sluta dåna.

"Vi blev", sa plogen, "herr Kanon så tyst i tonen?"
En ömklig skrothög var den mäktiga kanonen.

Kring plogen stodo tunga män med hårda händer.
Och plogen gladdes: "Se, mitt rike återvänder."

”Nu”, sade männen till varandra, ”ska vi röja
det gamla skrotet från Bellona. Vi ska plöja.”

De lyfte plogen ömt och varsamt ur hans dike.

”Tack, jord, att jag får tjäna i ett evigt rike.”

Vildmannens saga

Han högg sig väg i urskogstäta snår.
Han hade trängt sig fram i tusen år.

Hans pil gav villebråd mot hungersnöd.
Hans sköld var värn mot ond bråd död.

Hans svärd av sten blev brons, blev järn.
Han sov med svärdet vid en urskogstjärn.

Så blevo seklerna till tusen år.
Och mannen trängde genom nya snår,

och i hans bröst en hemlig längtan brann.
Till fjärran vidder ville han.

Han ville dit, där blicken ej är skymd
men ljuset flödar från en ändlös rymd.

Och äntligen låg djungeln i hans rygg.
Han mötte målet häpnande men trygg.

Han sträckte armarna mot himlens krön
Den värld han nått var trygg och fri och skön.

Då ljud en underjordisk minas knall
Så var den vilde mannens saga all.

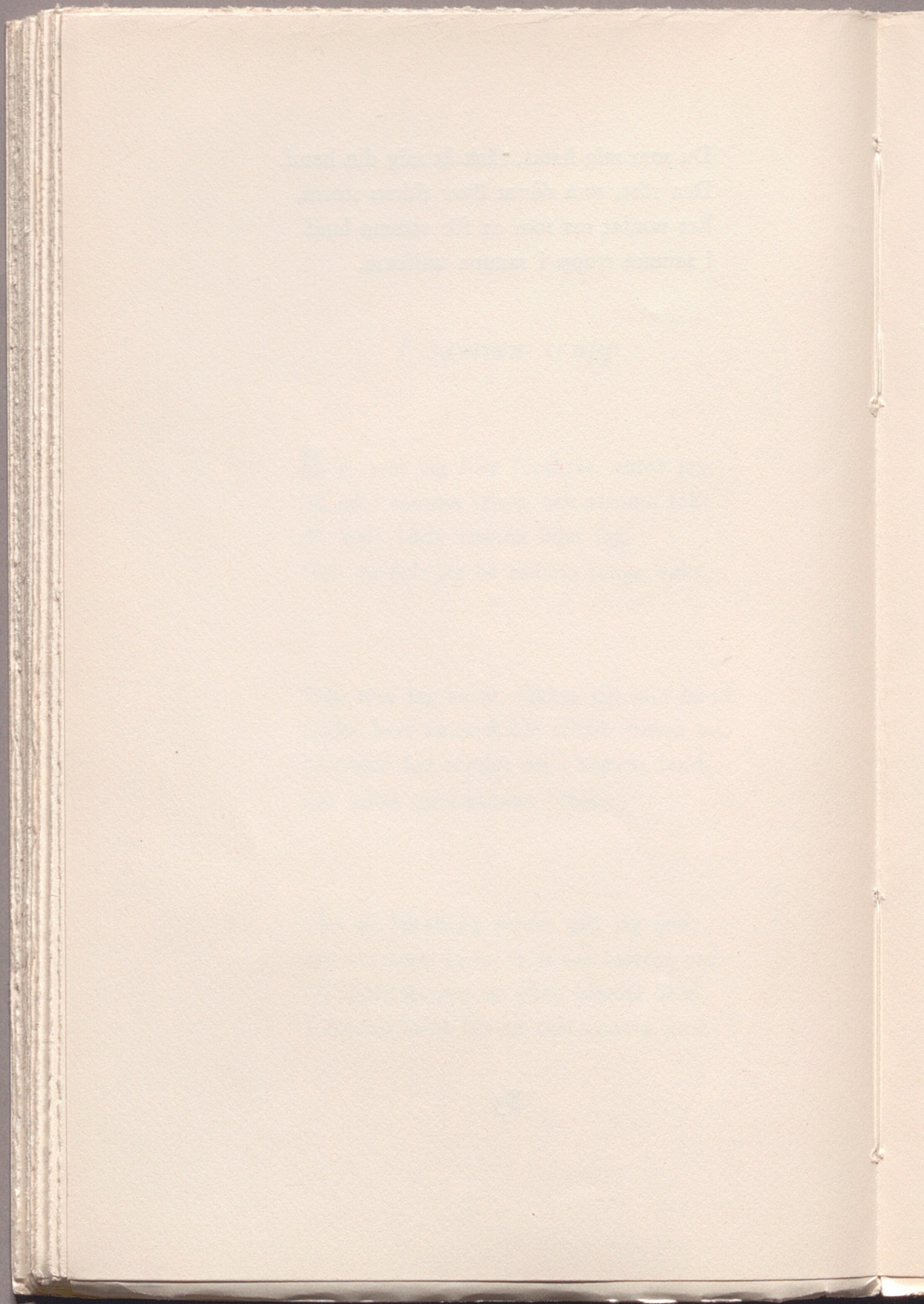
I samma trupp

Dig, som jag förr föraktat, aktar jag.
Vi gå i samma trupp och samma takt.
Vi lyda båda samma ödes lag.
Och du och jag ha samma tunga vakt.

Dig, som jag hatat, räcker jag min hand.
Glöm bort en enskilds alltför bittra tal.
Det som har samlat oss i samma land,
har adlat oss i samma ideal.

Om du föraktlig syntes och jag god,
om tvärtom, är en tvist om tomma ord.
Vi skola kanske en gång blanda blod
i samma strid för en och samma jord.

Du som mig hatat, räck åt mig din hand.
Den röst, som dånat över tidens storm,
har samlat oss som en för samma land
i samma trupp i samma uniform.

Innehåll

I

Du död	9
Jag ger åt tiggare och kung	11
Jordvisa	13
Två dikter på östgötska	
Husesyn	15
Dön å sola	17
Den dubbla döden	19

II

Längtan hem	23
Fariséen och publiken	24
Till en troende	27
Efteråt	29
Mänsklighetens rikedom	31
Farbror Wallin	32
Världskometen	35
Den enda allmänliga kyrkan	37

- III

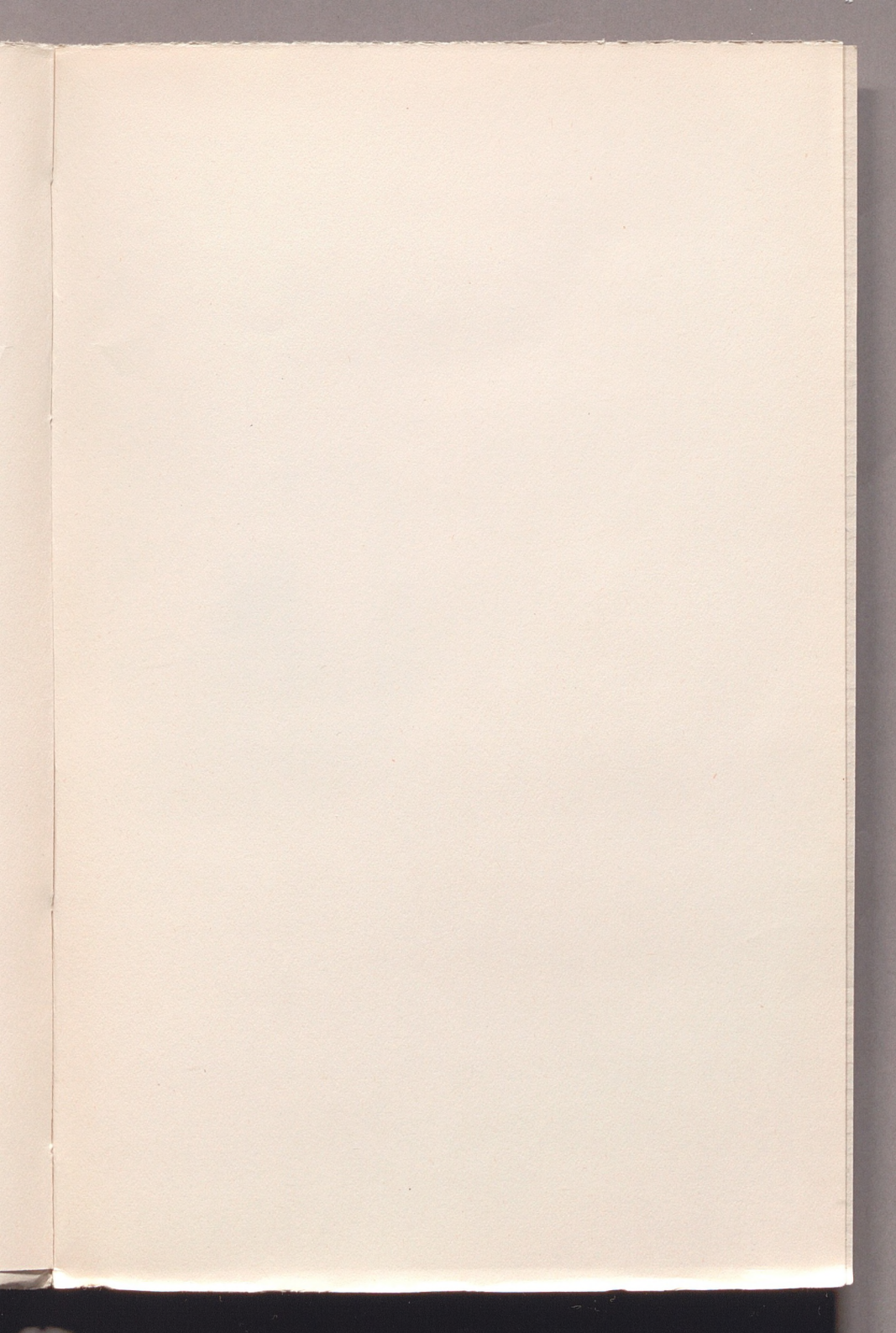
Kärleksvisa i hård tid	41
Blicken	43
En luffares kärleksvisa	45
Kanhända	47
Dockan	48
Äktenskap	49
Dialog	50

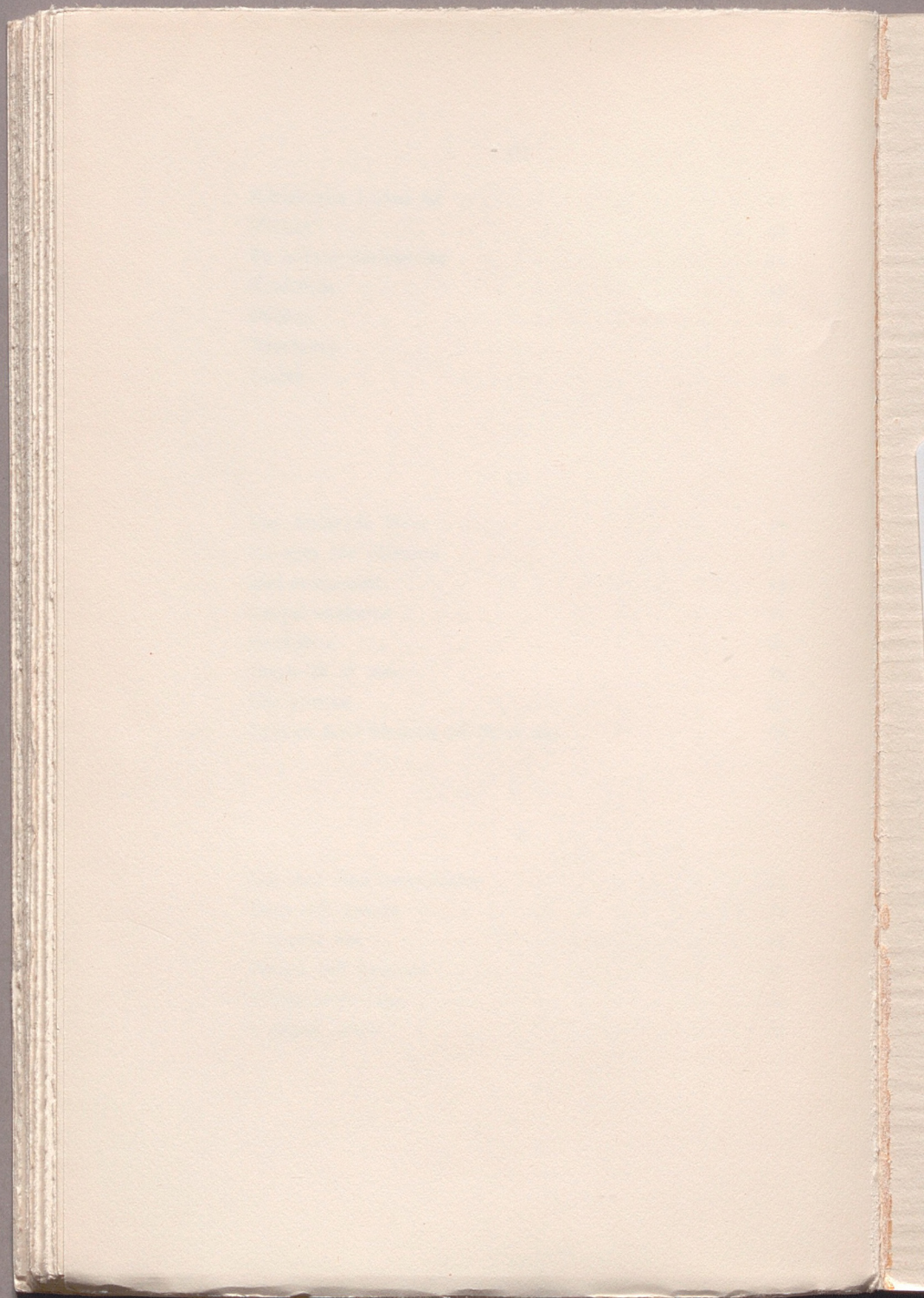
IV

Det förlorade Nuet	55
Kampen för tillvaron	57
Midsommarnatt	59
Lappsomakaren	61
Stenhjärta	62
Ingen är så stor	65
Det Brustna	67
Lyckan skall blomma på deras stig	68

V

Lek med dina tennsoldater	71
Enen och granen	73
I samma båt	75
Ploggen och kanonen	77
Vildmannens saga	80
I samma trupp	82

schreiner
Group

1000000020085

LÄSESALSLÄN

Kungliga biblioteket

Manne Malm

är född i Linköping 1895. Han har tidigare utgivit diktsamlingarna "Reflex och reflexion" (1921) och "Vindkast" (1938). En dyster och orolig barndom — han är uppvuxen på barnhem — har satt en varaktig prägel på hans sparsamma lyriska produktion, särskilt på uttrycken för rotlöshet och isolering. Efter vandringsår i Spanien samt litterär och politisk bohemtillvaro i Stockholm på 20-talet fann han en tillflykt i journalistiken, vilket dock inte var detsamma som en ideologiskt och själsligt varaktig stad. På senare år har hans krafter brutits av en svår sjukdom, som redan i aningens form satt spår i åtskilliga dödsdikter. I hans produktion finns också en lätt viston och en smak för det drastiska — skönjbar särskilt i hans i tidningar kringströdda alster på östgötamål — som ibland i en och samma dikt får bryta sig mot antydningar om en sökande religiositet.

Ur kritikens omdöme om Vindkast:

"Man har att göra med en man med utpräglad formkänsla, och han kan då och då finna ganska etsande och epigrammatiskt knappa uttryck för sin oförgripliga mening om världen och vårt eget kött. Men också för sin kärlek till honom närstående människor kan han finna uttryck, som äro något annat och mera än enbart privata deklamationer. Gärna minns man några av de varma och okonstlade barndikter, som det lilla häftet rymmer.

Johannes Edfelt i Bonniers Litterära Magasin.

Det är ett litet övervägande sympatiskt dikthäfte — — . Huvudintrycket blir, att man står inför en poet, som tänkt och känt och lidit och som är på god väg mot sitt personliga språk. Han har inga magnifika later utan en tilltalande enkelhet — han förefaller äkta."

Elis Andersson i Göteborgs-Posten.

B O N N I E R S

Pris 3: 75

www.books2ebooks.eu